

Történelem

Körösvidék

Magyar Nemzeti Múzeum
Hírlaposztálya
VIII. Múzeum krt. 11/16. Budapest

független keresztény politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Békéscsaba, Szent István-tér 18. Telefon 60.
Postatakarékpénztári csekk számla: 34-141.Felelős szerkesztő:
MIGEND DEZSŐElőfizetési árak:
Negyedévre 6 pengő, egy hónapra 2 pengő.
Egyes szám ára 10 fillér.

Közüzem és magánüzem

Ira: Söpkéz Sándor műegyetemi tanár
orsz. gyűl. képviselő

A közületek magángazdasági tevékenységére vonatkozó felfogások az idők folyamán a kultúra és a gazdasági élet változásával lényegesen módosultak. És pedig nem mindig a technika és a gazdasági élet fejlődése által megkívánt módon, hanem igen gyakran az általános politikai és gazdaságpolitikai irányváltások következtében.

A közüzemek első nyomait megtaláljuk már a legrégebb időkben is. Az ókorban, az akkori rendszerekkel állami viszonyok között, a király vagyona volt az állam vagyona és mivel a király a legnagyobb földbirtokos volt, az állam jövedelme jórészt a földbirtokból, esetleg még a bányászattól került elő, más szóval, magángazdasági tevékenységből keletkezett. Ez az irányzat folytatódott a középkorban is, amikor különösen a német városok, egymásután létesítettek vályogvetőket, vagy téglagyárakat, rakláradakat, vágóhidakat és hasonló intézményeket, főleg hogy az elszaporodó és elhatalmasodó céhek monopóliumával szemben a fogyasztást megvédjék.

A közüzemek fejlődésének nagy lendületet adott a XVI. és XVII. században a merkantilista gazdaságpolitikai irány, amely részint az állami jövedelmek fokozása, részint a magángazdasági tevékenység serkentése végett létesített közüzemeket. A XVIII. század második felében, a liberális gazdaságpolitika folytán visszafejlesztődött a közületek magángazdasági tevékenysége. A XIX. század elején a gőzkultúra által indított nagy ipari forradalom hatalmas városokat létesített. A városok lakosságának egymással való érintkezését, a városok lakosságának élelmiszerét, vízellátását, a szennyvíz eltávolítását és más közszükségletek kielégését közületi feladatnak tekintették és ez ismét nagy lödést adott a közületek magángazdasági tevékenységének.

Ez az állapot maradt meg, — talán némileg az állami üzemek visszarfejlesztésével — a világháborúig. A világháborúban az államnak elsőrendű feladata volt a termelés és a fogyasztás szabályozása. Ez az állami kényszergazdálkodás a háború után is megmaradt és gyorsítottan hatott a közüzemek fejlődésére.

A háború utáni közüzemek fejlesztésének főindoka azonban nem annyira pénzügyi szempontokban keresendő, mint inkább a szocialista politika előretörésében. Ez a szocialista politika azonban az utóbbi időkben elgyengült. A Né-

metországban és Angliában hozott szocializáló törvényeket részint visszavonták, részint elfeledték. Ma pedig az állam feladatát abban keressük, hogy teremtse meg a szükséges mértékű magángazdasági tevékenység részére, egyéb ként pedig gazdasági téren mint irányító, ellenőrző és szabályozó szerv működjék.

Egészen különös, — ámbár ha a mai gazdasági viszonyokra gondolok, nem is olyan különös, ha-

nem talán egészen természetes, — hogy a közüzemek és magánvállalkozás között a legélesebb ellentét uralkodik ma, amikor a különbség a köz- és magánüzem üzemi politikája között tulajdonképpen elmosódott. Mert a közületek mai pénzügyi helyzetében a legtöbb közüzem szintén lehetőleg nagy fölöslegekre dolgozik és a közüzemek árnivelláló hatása ma már tulajdonképpen a történelmi emlékek közé tartozik.

A magyar-olasz-osztrák gazdasági tárgyalások anyaga

London, április 5.

A Daily Telegraph levelezője jelenti Rómából, hogy a most kezdődő olasz-osztrák-magyar kereskedelmi tárgyalások főbb pontjai a következők: 1. Az Olaszországba és Ausztriába kivitt magyar búza ára.

2. Milyen módon fizessék a három állam között kölcsönösen be- és kivitt árú vételárát. 3. Az idegenforgalom fejlesztése. 4. Triest és Fiume használata az osztrák és magyar kereskedelem által.

Nagyarányú sztrájkmozgalom fenyegeti Franciaországot

A postatisztviselőkön kívül, akik tegnap elhatározták, hogy harcolni fognak a takarékosági rendszabályok végrehajtása ellen még általános sztrájk ulján is, több más szer-

vezet is gyűlést tartott és tiltakoztak a takarékosági rendszabályok végrehajtása ellen. Számítani lehet arra, hogy ez a hullám még nagyobb mértékűt ölt.

Anglia híve a békés revízióknak

London, április 5.

A Times a leszerelési értekezlet elnökségének tizedikére kitérő cikkében foglalkozik a leszerelés jelenlegi helyzetével. Hangoztatja, hogy Angliának nem feladata és szándéka, hogy felelősséget vállaljon az európai határok fenntartásáért, amelyek közül egyesek az angol közvélemény felfogása szerint nem minden tekintetben he-

lyesek. Angliában a lap szerint az a felfogás alakult ki, hogy különbséget kell tenni a békeszerződések által teremtett helyzet fenntartásának biztosítása és a leszerelési egyezmény alapján teremthető új nemzetközi rendszer között. A franciák azt állítják, hogy a két pont között nincs nagy különbség. Ez a francia felfogás a Times szerint egészen helytelen.

Történelemhamisítás az oláh képviselőházban

Elkeseredett támadás a készülő békerevizio ellen
A magyar közvélemény felháborodással és megvetéssel utasítja vissza Titulescu és Maniu hazugságait

Budapest, április 5.

Maniu Gyulának és Titulescunak a román képviselőházban mondott beszédeit, amelyekben élesen állást foglaltak a revízió ellen, a román rádió is közvetítette. A magyar sajtó politikai pártállásra való tekintet nélkül egyöntetűen és határozottan visszautasítja a két román politikus beszédében foglalt s

a békeszerződés békés eszközökkel való revíziója érdekében támasztott jogos követelések ellen irányuló nagy kirohanást. Benes és Jeltics után tegnap Titulescu foglalkozott a revíziós mozgalommal és igyekezett hatását gyengíteni. A magyar sajtó méltóságon alulinak tartja, hogy a román kamarában tegnap szereplő szónokoknak vá-

laszolja s arra a kijelentésre, hogy Erdély román terület és azt Magyarország csak bitorolta, a történelem megcsalhatatlan tényei adnak választ. Erdély és a Bánát már régen az ezeréves Magyarország-hoz tartozott, amikor Románia még egyáltalában nem is létezett és a székelyek és magyarok kulturéletét éltek Erdélyben már akkor, amikor ezen a területen még nem is láttak románt, mert a románok akkor valahol még Albánia határain bolyongtak.

Titulescu szerint a magyar küldöttség is ott volt Párisban s nagy felkészültséggel érkezett az úgynevezett békeértekezletre. Azt azonban elhallgatja Titulescu, hogy a magyar küldöttséget csak akkor hívták Párisba, amikor a békefeltételeket már régen megállapították.

Erdély magyarsága tekintetében pedig még a legutóbbi román statisztika is kénytelen volt elismerni, hogy Románia területén másfél millió magyar lakik, akiket állami hovatartozandóságuk felől soha sem kérdeztek meg.

Budapest, április 5.

A felsőház ma ülést tartott Napirend előtt általános figyelem mellett tette szóvá Somsich László gróf Maniu, illetve Titulescu tegnapi beszédét. Utalt a kirohanások valótlan állításaira és mint a békedelegáció egyik volt tagja, tárgyilagos hűséggel adta elő, hogy milyen megalázó és eilentmondást nem tűrő erőszakkal kényszerítették rá Magyarországra az előre elkészített békefeltételeket. A magyar kivánságokat meg nem hallgatták és a magyar delegációval nem tárgyaltak. Ez a szerződés tehát nem tekinthető jogszerintinek. Aki ezzel szemben mást állít, az történelmet hamisít!

A felsőház egyhangú helyesléssel tette magáévá Somsich gróf felszólalását.

Budapest, április 5.

Bethlen István gróf Maniu é Titulescu beszédeiről úgy nyilatkozott, hogy nagyon nehéz olyan emberekkel vitatkozni, akik történelemhamisítással próbálkoznak a világ elé állni. A valótlan állításokat a külföld mindig hazugságoknak tekintette és annak tekintette a jövőben is.

NAPI JEGYZETEK

Német—francia vámháboru?

Még mindig nem megy minden olyan simán az európai béke részletkérdéseinek rendezése terén, mint ahogy a hatalomban ülők magukat „győztesek”-nek nevező államok szeretnék. Sok hivatalos és félhivatalos nyilatkozatot hallunk mostanában a francia—német viszony megjavításának előkészületeiről s mégis azt kell látnunk, hogy az európai békétlenség egyik okozója: a francia—német viszály, nem hogy enyhülne, hanem inkább élesedik. A franciák ugyanis sérelmes intézkedésekkel nehezítették meg legutóbb a német árubevittelt, a németek pedig válaszul most hasonló intézkedésekkel akarnak fellépni a francia áruk bevitelére ellen.

Magyarországot kevésbé érinteti a német—francia vámháboru, aminek a kitörése azonban ismét azt bizonyítaná élesen, hogy a Párisban még változatlanul pöfeszkedő hatalmaskodási mánia nem alkalmas az európai válság elsimítására, hanem csak fokozására.

Titulescu,

a Balkán csunya és rosszillatú futrinkája, a szónoki emelvényre lépett tegnap a román képviselőházban, hogy egy interpellációra adott válaszában újra elintézte — a maga részéről — a békerevizio ügyét.

Mondanunk sem kell, hogy Titulescu tüzet és látát tájékoztatni ki magából és amikor átélte szerencsésen, szívészélhűdés nélkül, azt a rettenetes lelki megrázkódtatást, amit neki a revizióról való beszélés kényszere jelent, örömeiben kinyújtotta szörös nyelvét Magyarország felé.

Nem kutatjuk, mennyire sikerült megnyugtatnia Titulescunak a reviziótól egyre jobban rettegő oláh kebleket, de nem mulaszthatjuk el megállapítani, hogy a hivatalos román vezetők nem érezhetik magukat olyan feltétlen biztonságban a revizió lehetetlensége tekintetében, mint ahogyan azt Titulescu szeretné elhitetni.

Ha megdönthetetlen tény az, hogy Erdély román terület és az is marad, akkor mi szükség van arra, hogy most, néhány hónap óta fejvesztett kapkodással esnek neki a bukaresti kormányhatóságok az erdélyi magyar közalkalmazottak kitisztkolásának, a magyar iskolák oláhosításának, a magyar újságok elnémításának és ősi magyar tulajdonok elsikkasztásának?

Talán mégis lehet valami a levegőben — és az erdélyi szívekben... M.

Időjárás

A békéscsabai meteorológiai megfigyelő állomás jelentése

1934. április 5 én délelőtt.

Hőminimum + 5.0 C°

Hőmaximum + 8.6 C°

A föld felszínén + 4.2 C°

Légnyomás 758.6 mm

Csapadék 0.6

A budapesti meteorológiai intézet jelentése:

Várható időjárás a következő 24 órára: Keleti, délkeleti légáramlás, a hőmérséklet lassú emelkedése, helyenként, főleg a Dunántúlon esők.

Fontos diplomáciai tárgyalások indulnak meg Londontól Varsóig a középeurópai helyzet rendezése ügyében

Angol támogatás Mussolini dunavölgyi tervének megvalósításához

London, április 5.

A »Daily Telegraph« diplomáciai levelezője valószínűnek tartja, hogy Suvich tájékoztatja az angol miniszterelnököt Mussolini magatartásáról a leszerelési megbeszélések újabb fejleményeivel szemben. Az osztrák kérdés politikai és gazdasági vonatkozásai is fontos szerepet játszanak a megbeszélések során és Suvich bizonyos angol támogatást is kér a Duce dunavölgyi újjáépítési terve számára. Suvich szoros érintkezésben áll majd a londoni osztrák és magyar diplomáciai képviselőkkel a megbeszélések során. Anglia bizonyára rokonszenvvel fogadja majd Mussolini terveit, amelyek célja Közép-Európa kereskedelmének felszabadítása és fejlesztése, de po-

litikai tekintetben Anglia magatartása óvatos lesz és nem nyilvánul meg a beavatkozás mellett.

Barthou francia külügyminiszter keleteurópai útjának feladatai fontosak és nehezek lesznek. Azt igyekezik elérni, ha lehetséges, hogy a német-lengyel tilkos egyezmény ne fossza meg Franciaországot eddig legerősebb keleteurópai szövetségétől. Varsó semlegessége a német-osztrák vitában nagyon nyugtalanította Franciaország közvéleményét. Prága és Varsó között a kisebbségek ügyében kitört viszályt Páris ugyancsak nagyon sajnálatosnak tartja. Benessel áttekinti az egész osztrák helyzetet és szeretné Prága, Bécs és Róma között a felmerült nehézségeket áthidalni.

Negyvenhárommal szaporodott a békéscsabai képviselőválasztók száma

A képviselőválasztások névjegyzékének kiigazítási munkálatai, mint minden esztendőben, az idén is kezdetüket vették.

A községek és városok azokról, akik a képviselőválasztók névjegyzékébe a vármegyéhez és ugyanakkor kimutatást küldtek azokról is, akik akár elköltözés, akár elhalálozás, akár egyéb címen a névjegyzékből töröltettek.

Ezeket a kimutatásokat a várme-

gyei központi választmány kapja meg megfelelő további intézkedések megtétele végett.

Békéscsabán már szintén kiigazították a névjegyzéket és mindössze 14 új jelentkezőt vettek fel. Hivatalból, a kellő életkor betöltése címén összesen 561 új választót vettek fel a névjegyzékbe.

Elköltözés, elhalálozás, vagy egyéb címen 532 választó nevét törölték.

Nagy kultürestét rendeznek Szarvason a Nagymagyarország közepe emlékművének javára

Országos érdeklődés nyilvánul meg az estély iránt

Szarvasról jelentik: A Nagymagyarország Közepe Emlékmű Bizottság, az Országos Frontharcos Szövetség Szarvasi Csoportja és a Nemzeti Munkavédelem Szarvasi körzete együttesen április 7-én, szombaton este fél 9 órai kezdettel a szarvasi »Árpád«-szálló dísztermében nagyszabású kultürestét rendeznek, melynek tiszta jövedelmét az Emlékmű és a fenti két csoport, illetve körzet zászló-alapjai javára fordítják.

Előadás után táncmulatság lesz. Tekintettel a nemes és hazafias célra, felülfizetéseket köszönettel fogadják és hírlapilag nyugtáznak.

A kultürestét műsora a következő: Megnyitó beszédet mond: dr. Schauer Gábor főszolgabíró, a Frontharcos-csoport és a NMV elnöke.

A Szarvasi Szimfonikus Zenekar nyitánya, Havranek Vilmos karnagy vezényletével. Erkel: Bánk-Bán fantázia.

CSABA MOZGÓ

Április 6-án, pénteken 4, fél 7, fél 9.

Közkívánatra!

Csak 1 napig!

A 4 órai előadás zóna.

**Egy dal
Egy csók
Egy leány**

A zenés vigjátékok gyöngye és koronája. Rendezte: Bolváry.
Zene: Robert Stolz.

**Gusztav Fröhlich,
Eggert Márta, Halmay Tibor.**

MICKY FILM

Ünnepi beszédet mond Fehérváry Géza alezredes, a NMV békéscsabai hivatallvezetője.

A Szarvasi Dalkar éneke. Horváth—P. Nagy: Üzenet a Vág-völgybe.

Szaval: Borgulya Mancsi.

A dal születéséről mesél: Miklós Vitéz.

Dr. Kácsor Rezsóné zongorakísérelével gondolkán játszik Ribárszky János. I. Saint-Saens: A haty-tyú. II. Rimsky—Korsakow: Hindu dal.

Szarvasi Szimfonikus Zenekar, Havranek Vilmos karnagy vezényletével. I. Kodály: Intermezzo a Háry János szvitből. II. Putz Jakab ezredes: Magyar frontharcos induló.

Szaval: Sebő Ernő.

Xilophon-szólo. Előadja sextett-kíséreltel: Horesji Antal. I. Ditt-lich: Gyöngvirág mazurka. II. Zsonglór-galopp.

Verséből felolvas: Orosz Iván. Szarvas legendája. Előkép, verses szöveggel, két részben. Tervezők: Holéczy Barna és ifj. Csabai Kálmán. Rendezi: Holéczy Barna. Rajzolta: ifj. Csabai Kálmán. Szövegét írta: ifj. Vitéz Zerinváry Szilárd. Előadja: Pécsy Sárika.

Záróbeszédet mond: Korim Kálmán.

A Szarvasi Dalkar éneke. Kulinyi—Vincze: Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország.

Bővített műsorral, április 14-én tartják meg a Kádas-hangversenyt

Mint ismeretes, Kádas György dalszerző március 17-ére tervezett hangversenyét április hónapra halasztotta el.

Most arról értesülünk, hogy a magyar dalestélyt április 14-én, a jövő szombaton este 8 órakor tartják meg a Városi Színházban.

A bevezető beszédet dr. Rell Lajos reálgimnáziumi igazgató mondja.

Karácsonyi Margit és Sebő Miklós hangversenyének, valamint Vigh Endre csellóművész szerepének a műsoron, amely most még két számmal bővült. Dr. Mitrovitz Gyula rk. egyetemi tanár »A dal esztétikájáról« tart előadást, dr. Kovalszky Róbert pedig magyar nótákat zongorázik.

Jegyek elővételben is kaphatók.

Rádió

A rádió pénteki műsora:

6.45: Torna. 7.00: Hanglemezek. 10.00: 1. A magyar halász képe. 2. Ifjúsági közlemények. 12.05: Ál-lástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 1.30: Hanglemezek. 3.30: Diákféltóra. 4.00: Közvetítés az Egyesült Izzólámpa és Villamos-sági Rt. gyárából. 5.00: Farkas Jós-ka és cigányzenekara. 6.00: Sport-közlemények. 6.10: A Fejes szal-onzenekar műsora Kálmár Pál énekszámaival. 6.40: »Az 1934. évi ökölvívó Európa-bajnokságok Bu-dapestben.« Pollacsek Sándor dr. előadása. 6.55: Marik Irén zongorázik. 7.25: Az Operaház előadá-sának közvetítése. »Traviata«. 9.50: Irodalmi rejtélyverseny. 10.40: Farkas Jenő és cigányzenekara mu-zsikál.

Két asszony beszélget:

— Azt mondja az orvosom, hogy a betegségem mindig leggyöngyöbb részén támadja meg az embert.

— Oh, hát azért van neked annyiszor fejfájásod!

HIREK

Igen, igaza van

Paulini Bélának: Hétköznap Nyugat, vasárnap Kelet. Hétköznap a nyugati civilizáció szerint kell dolgoznunk, termelnünk, versengnünk, vasárnap azonban vissza kell térnünk Kelethez, Keletről hozott hagyományainkhoz, azokhoz a kincsekhez, amelyeket a népi élet őriz, mint kegyeletes örökséget. A nyugati civilizáció által előtört magyar életben, mint virágos szigetek a sűrű tengeren, él egy-egy falu, vagy vidék ősi kulturája. Csodálatos, szűzi titkaival és lenyűgöző szépségeivel. Az, aki a modernség Bauhaus-szerű szélsőségeitől és divatjától távol tudja magát tartani, aki a divat kedvéért nem hajlandó szemmel hunyni az ősi Kelet örökségeivel szemben, az feltétlen rajongó szeretettel fordul a magyar népi kultúra felé. Nemcsak azért, mert magyar és faji, hanem mert a hagyományokban a múlt s a távol Kelet misztikumai él. Egy messzivé lett világ sajátos életével. Mennyivel több lélek él a népi művészetben, mint a mai modern, tévutakra jutott pseudo-művészetekben. Egy-egy vidék, vagy falu hagyományaiban, szokásaiban, ruházatában, költészetében olyan hamvasan él a magyar lélek és szellem, hogy az ember valósággal ünnepi és vallásos áhitatot érez velük szemben. Éppen ezért, mert a népi művészetet, hagyományokat, tiszta falusi életet olyannak érzem, mintha valami hamvas, érintetlen, szűzi virág lenne, amely a rengetegben szemnemlätottan, érintetlenül, csak Isten kedvtelő tekintetében él, mikor azt olvasom, hogy a pestiek, vagy külsországi idegenek rájuk rándulnak s agyénfotografálják, agyon-táncoltatják és agyonékeiketik őket, valahogy úgy érzem — hamvaságukat megrabolták s hogy valamit a bámész idegenek magukkal vittek. Hogy szegényebbek lettek és lettem velük magam is. Mert tudom és érzem, hogy az emberek legtöbbje csak kíváncsiságot érez velük szemben s olyan lélekkel közeledik hozzájuk, amelyben szemernyije sincsen a rajongó lélek áhitatának és rajongásának. Egy felvétel. Nem több. S ezért, bar tudom, hogy az idegenekre nyomorult hazánknak nagy szüksége van, valósággal gyűlölettel és haraggal és a veszteség szomorúságával olvasom, hogy most itt, most ott jártak és csodálták fajunk művészetét az idegenek. Isten tudja a globetrotterek turistacipőit mintha lerugnák a hamvat és a harmatot a népművészet rejtett mivoltában legszűbb és legteljesebb virágkelyhéről...

—v.

— Zita és Ottó Ausztriába költözik. Brüsszeli jól értesült körökben híre jár, hogy Zita királyné és Ottó királyfi még július elseje előtt elhagyja a steenocker-zelli kastélyt, amelyet tulajdonosa vesz át. A királyné híre szerint Ausztriába megy. Bécsben állítólag már megfelelő lakást rendeznek be számukra.

— Névváltoztatás. Brlász Pál nagybányai ev. kántor-tanító nevét, valamint Gabriella és Márta nevű kiskorú gyermekei nevét a belügyminiszter engedélyével »Balás«-ra változtatta át.

Nincs nyugalom a Felvidéken

Mindenkiben kémet látnak a megriadt cseh kopók

Prága, április 5.

A Felvidéken változatlanul tovább folynak az indokolatlan házkutatások és letartóztatások. Az utóbbi napokban egész sereg olyan embert vettek őrizetbe, akiket később a nagy hűhóval megtartott vizsgálat után kénytelenek voltak ismét szabadon engedni a cseh hatóságok, mert még a gyanú árnyéka sem férközött hozzájuk. A letartóztatások és házkutatások egytől-egyig kémkedés gyanúja alapján történnek, az esetek azonban azt bizonyítják, hogy ez csak ürügy a felvidéki lakosság zaklatására. Besztercebányán például letartóztatott a csendőrség egy Blazsovszky Kálmán nevű fiatalembert, akit egész éjszakán át fogva tartottak. Közben lakásán vandál házkutatást rendeztek. Hiába dobáltak azonban össze mindent, hiába kutatták át a házat, pincétől a padlásig, semmiféle terhelő bizonyítékot nem találtak ellene s reggel szabadon engedték. Blazsovszky ellen a kémkedés gyanúját csupán az szolgálta, hogy külföldi kirándulókat kísért fel a Tátrába a húsvéti ünne-

pek alatt. Ugyancsak Besztercebányán tartóztatták le Bárczy Emil radványi földbirtokost is, de a megtartott házkutatás eredménytelensége után őt is kénytelenek voltak szabadon engedni.

A losonci csendőrség kémkedés gyanúja alapján előállított egy Hüppner Bruno és egy Disl János nevű egyetemi hallgatót, akiket eredménytelen házkutatás után szintén szabadon engedtek. Felsan Ferenc losonci ügyvédi irnokot, egy losonci vendéglős fiát, húsvét hétfőjén a rendőrségre idézték, ott órákig faggatták, külföldi összeköttetéseit után érdeklődtek, majd szabadon engedték, mivel semmi konkrétumot rábizonyítani nem tudtak. Ambrózy Béla budapesti zongoraművész a losonci katonai hatóságok tartóztatták le és egyelőre fogva is tartják. Ambrózy évekket ezelőtt Magyarországra költözött át, megszerezte a magyar állampolgárságot is, ennek ellenére azon az alapon tartóztatták le, hogy Csehszlovákiában nem tett eleget katonai kötelezettségének.

— Névváltoztatás. A m. kir. belügyminiszter engedélyével Kutyik István MÁV üzemi altiszt, békéscsabai lakos és Katalin, Mária, Anna, István, János, Róza gyermekei nevüket Kővágó-ra változtatták át.

Találékony hős.

— Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim — ordít a cirkuszi kikiáltó — következik a vérfagyasztó nagy attrakció. Miranda kisasszony szájába vesz egy darab cukrot és a vérszomjas himoroszlán ki fogja venni a szájából és megeszti. Ezer pengőt kap, aki utána csinálja.

Halálos csend... Egyszer csak felugrik Kohn:

— Ezer pengő?... Én megcsinálom. Vezessék ki az oroszlánt.

— A pécsi egyetem evangélikus hittudományi kara hat th. doktort avat. Pécsről jelentik: A kormányzó megengedte, hogy a pécsi Erzsébet tudomány egyetem hittudományi kar fennállásának tíz éves évfordulója alkalmából Bancsó Antal ny. soproni ev. teol. akadémiai igazgatót, Csikesz Sándor debreceni egyetemi tanárt, Kis István ev. püspököt, Mayer Endre ny. teológiai tanárt, Pröhle Henrik pozsonyi ev. lelkészt és D. dr. Stange Károly göttingai egyetemi tanárt teológiai tiszteletbeli doktorrá avassa.

— A Katolikus Szemle áprilisi száma. Az újjászervezett Katolikus Szemle most megjelent áprilisi száma első helyen közli Serédi Jusztinián hercegrímás cikkét, amely éles elmével kutatja a valódi tudás mibenlétét. Báró Brandenstein Béla »Az isteneszme az újkori bölcsesletben« címmel kezdi meg két száma tervezett alapvető tanulmányát. A kisebb cikkeket Tóth Tihamérnak, az országoshírű hit-szónoknak husvéti elmélkedése vezet be. A folyóiratot a Szent István Társulat tagjai — egyéb előnyök mellett — évi 10 pengő tagsági díjuk fejében kapják. Egy szám ára 1 pengő. Példányonként vásárolható a nagyobb könyvkereskedésekben és az IBUSZ pavillonokban. Mutatványszámot készségesen küld a Szent István Társulat (Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28).

— Műsoros est Nagybanhegyesen. A Körösvidék nagybanhegyesi tudósítója jelenti: Húsvét hétfőjén este nagyszerű műsoros estét rendezett az Andrákóvics tanítópárt Nagybanhegyesen. Szombaton főpróbát tartottak, amikor is a terem teljesen megtelt közönséggel. Hétfőn este zsúfolt teremben szerepelt a nagybanhegyesi műkedvelők iparos csoportja. Kiválóan alakították szerepüket Kovács Alajos községi tanító, Petróczy Margit, Ceper István, Zsilák János és Jánosné, Majercsik-Kanász Lajos és Bogár András. Nagyon jók voltak: Szilávik Margit, Chlebayiczki Mátyás és Mátyásné, Ceper Istvánné, Majercsik Sándor, Tóth János, Félix Márton és Károlyi János. Igyekezettel játszottak még és jók voltak Szilávik Zsuzsika, Annuska, Bonula Erzsébet, Narkó János, Dankó János és Racskó János. Az előadás és a táncmulatság tiszta jövedelme, amely 100 pengőn felüli, az Önkéntes Tűzoltó Testület pénztárát növeli. A betanítás, rendezés fáradságos és nehéz munkáját, amely hetekig tartó próbákból állott, az anyagi siker mellett szép erkölcsi siker is jutalmazta a rendező tanítópárt és a szereplők mindegyikét.

* HA BUDAPESTRE UTAZIK, első útja legyen a fényesen átalakított és kibővített Hungária Fürdőbe (Budapest, VII., Dohány-utca 44.) menni. Ott már reggel 5 órakor nyitnak és 1.40 pengőért nemcsak megfürödhet, hanem jól meg is reggelizhet.

— »Turul Akadémia«. A Turul Szövetség elhatározta, hogy alapszabálya keretei között — végzett bajtársai számára — felállítja a Turul Tudományos és Művészeti Akadémiát, mint tagjainak felmutatott és igazolt tudományos, illetve művészeti működésükért kijáró legmagasabb kitüntető fokozatot. A Turul Tudományos és Művészeti Akadémia (TTMA) felállítása azért vált szükségessé, hogy legyen egy olyan egyesülete a bajtársi eszmékben nevelkedett ifjúságnak, mely kizárólag a saját maga számára készült.

Mennországból Mennországba

Betöltöttem a hetvenet

Készül is tán az üzenet:

Üzenet, hogy hazafelé...

Öreg szolgám, nyugodj belé!

Szent végzésem tudom, Uram,

Megmásíthatatlan ügyem.

Mint a vén Simeon, mégis

Csak még egyet kérek én is:

Láthatnám meg, hogy az ország

Egész ország, hogy — Mennországból!

Ugy az ember csak áthágna

Mennországból Mennországba.

Nagyapó.

— Sakkhír. A békéscsabai csapatbajnokság intézőbizottsága e hó 6-án, pénteken este 8 órai kezdettel, a Munkásotthon emeleti helyiségében évzáró ülést tart, melynek keretében kiosztásra kerülnek úgy a csapatbajnokság helyezetteinek, mint az egyéni bajnokság győztesének díjai is. Az intézőbizottság ezúton kéri fel Békéscsaba egyéni bajnokság döntőjének első tíz, a vigaszversenynek pedig első két helyezettjét, hogy az ülésen, a díjak átvétele céljából feltétlenül megjelenjen szíveskedjenek. A csapatbajnokság díjait a sakkörök intézői veszik át a sakkör csapatának történő továbbítás céljából.

* Gyermekeknek csak enyhe, ártalmatlan hashajtót szabad adni, hogy a rossz emésztés gyakori következményét, mint pl. csalánkiütést megelőzzük. Ezért rendelnek az orvosok gyermekeknek Darmol-t. Utánzatokat és más csomagolást utasítson vissza.

Békéscsabai anyakönyvi hírek.

Születések: Ferenc Jánosnak fia János, Pribojszki Pálnak fia Pál-László, Szpisjak Zsófiának fia Pál, Pető Annának leánya Anna Veronika, Tuska Mátyásnak fia Mátyás, Gajdacs Györgynek leánya Mária, Leszko Györgynek fia György, Tóth Istvánnak fia István Ferenc, Maczák Andrásnak leánya Zsófia, Dr Végh Mihálynak fia Mihály-Tibor, Susánszki Györgynek leánya Erzsébet, Nádra Györgynek leánya Katalin. — Házasságkötések: Buka János Zahorán Máriaival, Fábján Ferenc Szász Valériaival, Péli György Petróvszki Máriaival, Galambos József Szkaliczki Máriaival, Csizmár József Szikora Máriaival. — Halálozások: Szegedi Albert két hónapos, Surinás Judit 20 éves, Sipos Pál 6 napos, Könyő Ambrusné Kakuszi Juliánna 29 éves, Rácz Erzsébet 20 napos, Fercsik Györgyné Lehoczki Mária 57 éves, Novoráll Gusztáv 64 éves, Balázs János 7 éves, özv. Griecs Tomó Györgyné Dohányos Judit 80 éves, Medovarszki János 10 hónapos, Poliák Pál 2 hónapos.

* Sajnálattal említhető emberek, kik rheumától szenvednek! Könnyen segíthetünk azonban rajtuk néhány Aspirin-tablettával. A tablettán látható Bayer-kereszt szavatol a valódiságért és jóságért.

— Pécssett már tizenöt év óta nincs borralaló. Pécsről jelentik: Pécssett 1919 óta nincsen borralaló s a pincérek a bruttó forgalom nyolc, illetve tizenkét százalékát kapják mint fizetést a természetbeni (éttermekben) ellátás mellett. A kereskedelmi minisztérium most készülő rendelettervezete a pécsi mintát vette alapul. A rendelet előreláthatólag május első napjaiban jelenik meg.

Békéscsaba betörőbanda a szegedi Tábla előtt. A hírhedt szökött fegyenc Molnár István és betörőbandája szerdán került a szegedi ítélőtábla Hubay-tanácsa elé. Molnár István, aki Szegeden két fegyőr mellől szökött meg, amikor a tüdőbeteg gondozóba kísérték. Orosházán rovtomultú egyenlekből, akikkel a börtönben és fegyházban ismerkedett össze, betörőbandát szervezett és több nagy betörést hajtott végre. A rendőrség azonban elfogta az egész társaságot és az igazságszolgáltatásnak adta át. A törvényszék Molnár István szigorított dologházra ítélte, amelynek legkisebb tartamát 5 évben állapította meg. Ricker Sándort 2 és fél évi fegyházra, Horváth Jánost 2 évi fegyházra, Kiss Sándort országoságért 8 hónapi börtönre, Rokasin Katalint 8 napi fegyházra, Süle Mihálynét, Nyári Istvánt és Nyári Istvánnét tulajdon elleni kihágásért 20-20 pengő pénzbüntetésre. Az ítélőtábla Hubay-tanácsa a szerdán tartott fellebbviteli tárgyaláson megváltoztatta a törvényszék ítéletét és pedig Ricker és Horváthot szigorított dologházba utalta, míg Nyári Istvánt és Nyári Istvánnét felmentette, a többiek büntetését helybenhagyta. — Süle Mihályné és társai Békéscsaban is ismertté tették volt nevüket több évvel ezelőtt elkövetett sorozatos betöréses lopásokkal és lakásfosztogatásokkal.

Alkoholmérgezés. Gyuláról jelentik: A gyulai ügyészséghez érkezett jelentés szerint, Kiszely György 38 éves szarvasi lakos kedden alkoholmérgezés következtében meghalt. Az ügyészség boncolást rendelt el.

Elrontott gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájíz, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés eseteinél már egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvíz gyorsan, biztosan és kellemesen hat.

Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy béműködésük rendben legyen, ez pedig a természetes »Ferenc József« keserűvíz használata által érhető el.

Ezen a héten a Réthy, Südy és Dolesch gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot.

A Békésvármegyei Általános Tanítóegyesület Békéscsabai Járasköre április 9-én délelőtt 9 órakor az Irányi utcai állami iskolában tartja évi közgyűlését, melyre a tisztelt kartársakat és a tanúgy barátait tisztelettel meghívom. Elnök.

A hölgy panaszkodott magára, Müller úr! — szól feddőleg a kereskedő a segédjére. — Nem mutatott kellő udvariasságot.

Istenem, — sóhajt fel a kimerült segéd — ez volt az egyetlen az egész üzletben, amit nem mutattam meg neki!

Mama kérde az öt éves Pistától: — Miért ilyen piszkos a kezed, Pista? — Mert megmostam az arcomat.

Félarú utazás a szegedi ipari vásárra. Május 20-án kezdődik és 27-ig tart a szegedi ipari vásár, amelyre a kereskedelemügyi miniszter a MÁV és a Szeged-Csanádi Vasút vonalain 50 százalékos vasúti utazási kedvezményt engedélyezett. A vásárral kapcsolatos mindennemű kérdésre készséggel ad felvilágosítást a Szegedi Ipari Vásár irodája Szeged, Horváth Mihály-utca 3. Telefon 14.15.

Állástalan diplomást kapott a vármegyei gazdasági felügyelőség. Gyuláról jelentik: Az állástalan diplomások elhelyezése során a földművelésügyi kormányzat a gyulai m. kir. vármegyei gazdasági felügyelőséghez Nádudvary Sándor okleveles gazda, kispesti lakost nevezte ki, aki hivatalát tegnap már el is foglalta.

Megalakult a Gyulai Szépművéses Céh. Gyuláról jelentik: Április 5-én megalakult Gyulán a Gyulai Szépművéses Céh. Az első ülést Szentés Károly h. polgármester, céhelnök vezette.

Közgazdaság

Bort iszik a magyar — de keveset

A hazai szőlőművelés és bortermelés megmentése

Irta: Dr. Kállay Miklós m. kir. földművelésügyi miniszter

A magyar szőlőtermelésnek a háború óta egyre tartó válsága nem márhólnapra megoldható probléma. Megfontolt, céltudatos és kitartó munkával azonban néhány év alatt e téren is sikerült helyreállítani a termelésnek és fogyasztásnak azt az egyensúlyát, amely egyedül képes a haszonnal való értékesítést biztosítani.

A bortermelés terén mutatkozó válság megoldásának három alapfeltétele van és pedig: a túltermelésnek minden alkalmas eszközzel való megakadályozása, a minőségi termelésnek lehető fokozása, s az értékesítés megkönnyítése.

A túltermelés megakadályozása érdekében szükséges, hogy az új szőlő telepítését oly talajon, amely mas mezőgazdasági művelésre is alkalmas, elültítsük, a föltétlen szőlőtalajokon pedig a fennálló szűkséggel arányba hozzuk. A hegyközségekről és szőlőgazdálkodásról szóló, előkészítés alatt álló törvényjavaslatom már határozott rendelkezéseket tartalmaz, e rendelkezések meggyőződésem szerint minden tekintetben alkalmasak arra, hogy legalább a túltermelés emelkedések gátat szabjanak.

A bortermelés terén mutatkozó túlprodukciónak megakadályozására lovábbi alkalmas eszköz a csemege szőlő termelésre való áttérés. E cél elérése érdekében az állami szőlőtelepeknek a csemege szőlő oltványok és vesszők termelésére irányuló tevékenységét kiterjesztettem és kísérletek tételnek az ország egyes szőlővidékein, az éghajlat és talajviszonyok figyelembevételével, az eltarthatóság és szállító-képesség szempontjából legalkalmasabb fajták kiválasztására.

Az ország közvetlenül termő amerikai szőlői átoltásának elősegítése érdekében, úgy az elmúlt, mint

Betörés. Szerdán éjszaka a gyulavári fogyasztási szövetkezet üzletébe ismeretlen tettesek behatoltak. Az egyik csendőrijárőr meglepte a betörőket, akik azonban a sötétben elmenekültek. A megindított nyomozás alapján másnap délben elfogták Galbács József rovoitmulú napszámosi, aki eleinte tagadott, később azonban beismerő vallomást tett. Tettestársai még nem nevezte meg. A nyomozást folytatják.

Színbáz

Szombaton színikerületi ülés lesz Szolnokon

A kerületi szabályzatot és az igazgatóválasztást tárgyalják
Április 7-én, szombaton délután 6 órakor színikerületi ülés lesz Szolnokon. Az ülésen a kerületi szabályzat tervezetét, a kerület újabb 3 évre való fenntartásának kérdését és a kerületi színigazgató választását beszéljük meg.

Az ülésen Békéscsabát dr. Korniss Géza városi tanácsnok képviseli.

Baleset munka közben. Szabó Lajos 18 éves, Csillag-utca 7 szám alatti lakos, munka közben véletlenül borotvával olyan súlyos sebet ejtett jobb kezefején, hogy sérülését a mentők költözték be.

M. kir. állami rendőrség Békéscsabai kapitánysága.

412—1934.

Felhívás

F. évi február hó 28 án, állítólag a zöldség piacon, találtattott egy briliánsköves arany gyűrű, aminek elvesztője, illetve tulajdonosa ezideig nem jelentette be. Felhívom a gyűrű tulajdonosát, hogy a rendőrkapitányságon a hivatalos órák alatt jelenjen meg.

Békéscsaba, 1934 márc. 27.

A bűnügyi osztály vezetője:

Dr. T. Pap Zsigmond
m. kir. rendőrfogalmazó.

Tőzsde

Valuták:

| | | |
|---------------------|---------------|--------|
| Angol font | 17.70 | 18.10 |
| 100 Dollár | 337.40 | 347.40 |
| 100 Francia frank | 30—22.50 | |
| 100 Cseh korona | 14.05—14.20 | |
| 100 Dinar | 7.80—8.30 | |
| 100 Lira | 3.42—3.46 | |
| 66 Lira | 29.90—30.20 | |
| 100 Német марка | 135.70—136.00 | |
| 100 Svájci frank | 11.70—11.70 | |
| 100 Hollandi forint | 231.90—233.30 | |

Határidős piac

Irányzat tartott, a forgalom csendes.

Gabonaárak:

| | | |
|-----------------|-------------|-------|
| 77 kg. tv. búza | 10.10 | 10.35 |
| 78 kg. tv. | 10.20 | 10.45 |
| 79 kg. tv. | 10.30 | 10.55 |
| 80 kg. tv. | 10.40 | 10.65 |
| Rozs | 5.10—5.20 | |
| Takarmányárpa | 8.90—9.00 | |
| Tengeri | 8.85—8.95 | |
| Zab | 9.40—9.50 | |
| Korpa | 8.55—8.65 | |
| Szórpa | 11.50—13.00 | |

Készárú piac

Irányzat tartott, forgalom csendes. Az előző napi árakhoz viszonyítva a tengeri 10, korpa 5 fillérrel jobb mázsánként. A többi termények árai változatlanok.

Ferencvárosi sertésvásár:

Árak: Fialat könnyű 76—80, közép 88—90, nehéz 90—93

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések ára tíz szög hétköznapi 40 fillér, vasár- és ünnepnap 60 fillér. Vasalag betűvel szedett szó duplán számít. Kérjük vidéki hirdetőinket, hogy a hirdetés árát a szöveg beküldésével egyidejűleg beküldeni sziveskedjenek. A hirdetések ára postabélyegben is beküldhető.

(Windofnit) vasalóvas melegítőkályhát, jókarban levőt veszek. Irányi-u. 8.

Gépirót, vagy gépirónót alkalmaz ügyvédi iroda. II., Ferenc József-tér 2

Kiadó lakások: IV. ker. Berényi-utca 19 számú házban egy kétszobás lakás, egy háromszobás lakás és egy sarki üzlethelyiség berendezéssel kiadó. Érdeklődi az összes lakások iránt Lepény Jánosnál VI., Perényi-u. 4. Ugyanott 5000 db gyökéres szép, szegélynek való **dukszus** eladó. 1090

(Folyt. köv.)

Erzsébet Királyné Szálló

Budapest, IV., Egyetem-utca 5.

100 modern kényelmes szoba. Líttek. Hűdeg, meleg folyóvíz. KÖZPONTI FÜTÉS. Az ÉTTEREM és KÁVÉHAZBAN minden este szalonzene. Az ERZSÉBET Pincében egypincér rendszer.

MENÜ:
1-60 pengő.